

F L L E N G U A T G E

Participis presents

Com deïem ahir, una de les coses que diferencien els gerundis dels participis presents és la concordança (de nombre): els gerundis són mots invariables mentre que els participis presents, que s'usen com a adjectius (si es vol, esdevinguts adjectius), observen la concordança de nombre amb el nom al qual es refereixen. Des del punt de vista sintàctic, els gerundis poden ésser explicatius, però no especificatius, mentre que els participis presents poden exercir aquesta segona funció —especificativa o determinativa— talment com l'exerceix qualsevol adjectiu. La tercera observació és que molt sovint el gerundi i el participi present d'un verb tenen la mateixa forma (en tots els verbs del primer grup), però hi ha casos en què no existeix aquesta identitat: *servint* i *servent*, *vivint* i *vivent*, *cedint* i *cedent*, etc. No es considera acceptable, per tant, una construcció com *Els ciutadans residint a l'estranger ho hauran de sol·licitar a l'ambaçada o al consolat*, en què el gerundi *residint* és especificatiu, però podem dir perfectament *Els ciutadans residents a l'estranger ho hauran de sol·licitar...*, en què *residents*, com indica clarament la concordança de nombre, és un participi present. El gerundi especificatiu és molt usual en francès, i és sens dubte a causa de la seva influència que algunes vegades el trobem adhuc en textos d'una gran correcció.

Cal tenir en compte que hi ha un petit nombre de formes de participi present que s'han gramaticalitzat i que s'usen avui com a preposicions: *durant*, *(no) obstant*, *salvant*, *mitjançant*, *tocant* (a) i alguna més, i que aquesta habilitació gramatical n'ha fet mots invariables. És molt poc probable, certament, que existeixi cap cas que convidi a usar en plural formes com *durant*, *(no) obstant*, o *salvant*, però no és segurament insòlita del tot una frase com *Vet aquí els resultats obtinguts mitjançant les seves gestions*, amb el mot prepositiu —És a dir, el participi present habilitat com a preposició— *mitjançant* revestit indegudament la forma del plural. En un article publicat no fa gaire, podem llegir *Ens referim a les lleis del Dret Civil Català tocants al matrimoni i a la família...* Al nostre entendre, la forma *tocant* no hi ha d'ésser usada com un participi present que ha d'observar la concordança —tal com fariem amb *referent*—, sinó com una preposició —*tocant a*—, per tant, invariable.